

ПОЛІТИЧНА УЧАСТЬ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ В УМОВАХ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

КЕРІВНИК – **Бортніков Валерій Іванович**, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології та державного управління, член спеціалізованої вченої ради Д 35.051.17 Львівського національного університету імені Івана Франка із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора, кандидата політичних наук за спеціальностями «Теорія та історія політичної науки», «Політичні інститути та процеси».
Електронна адреса: bortnikov.valeriy@eenu.edu.ua; bortnikov.v@gmail.com

Напрями наукових досліджень: проблеми демократичної трансформації України та Волині; політична участь громадян у контексті міжнародного досвіду демократичної трансформації; еволюція нормативно-правової бази участі громадян у політичних процесах.

Основні наукові роботи: автор та співавтор понад 100 наукових, навчально-методичних публікацій, серед яких авторські та колективні монографії, зокрема:

1. Волинь на зламі століть. Історія краю (1989–2000). – Луцьк : [б. в.], 2001. – 690 с. (у співавт.)

2. Помаранчева революція на Волині: історія, факти, документи : монографія. – Луцьк : Волин. обл. друк., 2005. – 220 с.

3. Політична участь і демократія: українські реалії : монографія. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2007. – 524 с.

4. Трансформація в Польщі і в Україні. Вибрані аспекти : монографія / за ред. А. Антошевського, А. Колодій, К. Ковальчека. – Вроцлав : [б. в.], 2010. – 746 с.

5. Нариси історії органів державної влади та місцевого самоврядування на Волині (1944–2009 рр.) : монографія. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2009. – 384 с. (у співавт.)

6. Волинь. Громадський рух: 20 років [громадський бюлетень]. – Луцьк : СПД Гадяк

Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф» ТМ, 2011. – 176 с. (у співавт.).

7. Волинь в умовах демократичної трансформації (кінець ХХ – початок ХХІ століття) : кол. моногр. / за заг. ред. В. І. Бортнікова. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. – 656 с. (у співавт.).

8. Органи державної влади та місцевого самоврядування на Волині (кінець ХVІІІ – початок ХХ ст.) : монографія. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2015. – 480 с.

Наукове керівництво дисертаційними роботами:

Пивоваров Ю. А. Вплив етнонаціонального чинника на процеси демократичної трансформації в Україні (2012).

Троценко В. В. Регіональні особливості політичної участі громадян України в умовах переходу до демократії (2012).

Мойса Б. С. Участь громадських організацій інвалідів у формуванні державної політики щодо осіб з обмеженими можливостями в Україні (2013).

Байрак С. О. Місцеве самоврядування в Республіці Польща: досвід демократичної трансформації (2013).

Мельник І. В. Електоральна участь громадян України та Федеративної Республіки Німеччини (1990–2013 рр.) (2014).

АНОТАЦІЯ

Досліджено проблеми демократичної трансформації України та Волині, еволюція нормативно-правової бази участі громадян у політичних процесах, участь громадян у контексті світового досвіду демократичної трансформації, зокрема Республіки Польща, та Федеративної Республіки Німеччина. Значну увагу приділено вивченню регіональних особливостей політичної участі громадян України, у тому числі на виборах до вищих органів влади, впливу етнонаціонального чинника на процеси демократичної трансформації в Україні, процесів становлення та розвитку інституційної структури органів державної влади та місцевого самоврядування в Україні.

ОСНОВНИЙ ДОРОБОК

Вісім авторських і колективних монографій, докторська дисертація «Політична участь громадян України в умовах демократичного транзиту» В. І. Бортнікова; кандидатські дисертації Ю. А. Пивоварова, В. В. Троценка, Б. С. Мойси, С. О. Байрака, І. В. Мельник; затвердження тем і підготовка кандидатських дисертацій аспірантами В. В. Мельник, І. С. Мірчук, Мохамедом Алі Белгасемом, Т. А. Лихацькою, О. М. Пахолок, М. В. Розік; публікація статей у фахових виданнях і матеріалах конференцій різних рівнів.

ПРЕДСТАВНИКИ

Пивоваров Юрій Анатолійович – кандидат політичних наук, Посол з особливих доручень Міністерства закордонних справ України, дипломатичний радник Міністра оборони України.

Напрями наукових досліджень: вплив етнонаціонального чинника на процеси демократичної трансформації в Україні.

Основні наукові роботи:

1. Чинники суспільно-політичної активності громадян України в дискурсі «розколу/розмежування» // Політичний менеджмент. – 2009. – № 4. – С. 61–70.

2. Проблеми становлення національної держави в Україні в умовах переходу до демократії // Освіта регіону. – 2009. – № 3. – С. 61–66.

3. Політичний дискурс Президента України Л. Д. Кучми у дихотомії: «націоналізм – демо-

кратія» // Панорама політологічних студій : наук. вісн. Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – 2011. – Вип. 1 (5–6). – С. 272–276.

4. Соціально-економічні фактори громадської активності населення // Сучасна українська політика. Політики і політологи і про неї. – 2011. – № 22. – С. 151–159.

5. Зміст програм українських націоналістичних політичних партій у дихотомії: «націоналізм – демократія» // Політичний менеджмент. – 2011. – № 2. – С. 117–127.

6. Регіональний вимір соціокультурної ідентифікації в Україні // Волинь в умовах демократичної трансформації (кінець ХХ – початок ХХІ століття) : кол. моногр. / за заг. ред. В. І. Бортнікова. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. – С. 34–68 (у співавт.).

Троценко Валерій Васильович – кандидат політичних наук, старший викладач кафедри політології та державного управління Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Напрями наукових досліджень: політична участь громадян України у процесах демократичної трансформації; регіональні особливості політичної участі громадян України.

Основні наукові роботи:

1. Особливості формування місцевих органів влади на Волині наприкінці ХХ – початку ХХІ ст. // Освіта регіону. – 2009. – № 2. – С. 45–48.

2. Деякі проблеми політичної участі громадян в умовах демократичного транзиту // Політичний менеджмент. – 2009. – № 1. – С. 3–15 (у співавт.).

3. Розвиток суспільно-політичного процесу на Волині (періоду незалежності) // Сучасна українська політика. – 2011. – Вип. 22. – С. 263–280 (у співавт.).

4. Спільне та особливе виборчої активності електорату Львівської та Волинської областей у контексті загально-українських політичних процесів // Панорама політологічних студій : наук. вісн. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. – 2011. – Вип. 7. – С. 133–141.

5. Участь волинян у формуванні вищих органів влади // Волинь в умовах демократичної трансформації (кінець ХХ – початок ХХІ століття) : кол. моногр. / за заг. ред. В. І. Бортнікова. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. – С. 179–212 (у співавт.).

6. Форми політичного протесту громадян на початку 2000-х років // Волинь в умовах демократичної трансформації (кінець ХХ – початок

XXI століття) : кол. моногр. / за заг. ред. В. І. Бортнікова. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. – С. 253–269 (у співавт.).

7. Специфіка громадянської активності жителів Волинської області в «пост помаранчевий» період // Волинь в умовах демократичної трансформації (кінець ХХ – початок ХХІ століття) : кол. моногр. / за заг. ред. В. І. Бортнікова. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. – С. 269–296 (у співавт.).

8. Проблема гармонізації регіональних розбіжностей в Україні // *Studia Politologica Ucraino-Polona*. – Житомир ; Київ ; Краків : ФОП Євенок О. О., 2015. – Вип. 5. – С. 169–174.

Мойса Богдан Степанович – кандидат політичних наук, аналітик Української Гельсінської спілки з прав людини.

Напрямок наукових досліджень: участь громадських організацій інвалідів у формуванні державної політики щодо осіб з обмеженими можливостями.

Основні наукові роботи:

1. Правова інституалізація участі громадських організацій інвалідів у виробленні та прийнятті рішень соціальної політики // *Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї*. – 2010. – Вип. 20. – С. 273–285.

2. Етапи формування правового поля діяльності неурядових організацій осіб з обмеженими можливостями на прикладі Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» // *Наук. вісн. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Сер. : Міжнар. відносини*. – 2010. – Вип. 10. – С. 82–88.

3. Об'єднання осіб з обмеженими можливостями: принципи та етапи створення // *Панорама політологічних студій*. – 2010. – Вип. 4. – С. 181–189.

4. Реалізація прав та інтересів незрячих у контексті відносин: держава – об'єднання громадян – особа // *Соціально-психологічні проблеми тифлопедагогіки* : зб. наук. пр. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. – Вип. 4 (12). – С. 97–108.

5. Модель об'єднання неурядових організацій для захисту прав та інтересів осіб з інтелектуальною недостатністю // *Нова парадигма* : [журн. наук. пр.] / голов. ред. В. П. Бех ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. – Вип. 99. – С. 45–54.

6. Права осіб із проблемами психічного здоров'я: відповідальність національного законодавства міжнародним стандартам. Контекст дотримання прав людини у психоневрологічних інтернатах. Аналітичний звіт Української Гельсінської спілки з прав людини / Укр. Гельсін. спілка з прав людини. – К. : КВІЦ, 2015. – 40 с., з іл. (у співавт.).

7. Права людини в Україні: перше півріччя 2015 / за ред. А. Б. Благої, О. А. Мартиненка ; Укр. Гельсін. спілка з прав людини. – К. : [б. в.], 2015. – 184 с.

Байрак Сергій Олександрович – кандидат політичних наук, старший викладач кафедри політології та державного управління Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Напрямок наукових досліджень: політична участь в органах місцевого самоврядування; місцеве самоврядування; локальна демократія; децентралізація влади в Республіці Польща.

Основні наукові роботи:

1. Особливості становлення місцевого самоврядування в Республіці Польща: досвід демократичної трансформації // *Європейська інтеграція: досвід Польщі та України* : кол. моногр. / за

2. заг. ред. Н. В. Павліхи. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. – С. 13–23 (у співавт.).

3. Еволюція місцевого самоврядування Республіки Польща в процесі демократичної трансформації // *Панорама політологічних студій : наук. вісн. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту*. – 2012. – Вип. 8. – С. 174–181.

4. Роль інституту місцевого самоврядування в процесі демократизації постсоціалістичних політичних систем // *Гілея: науковий вісник* : зб. наук. пр. / гол. ред. В. М. Вашкевич. – К. : ВІР УАН, 2012. – Вип. 58 (№ 3). – С. 682–688.

5. Вдосконалення законодавства Республіки Польща про місцеві вибори як передумова демократизації політичної участі (1990–2010 рр.) // *Економічний часопис-XXI*. – 2013. – № 3–4 (2). – С. 7–9.

6. Ненасильницький протест в Республіці Польща на етапі демократичної трансформації // *Studia Politologica Ucraino-Polona*. – Житомир ; Київ ; Краків : ФОП Євенок О. О., 2015. – Вип. 5. – С. 86–94 (у співавт.).

Мельник Ірина Вікторівна – кандидат політичних наук.

Напрямок наукових досліджень: електоральна участь громадян України та Федеративної Республіки Німеччина.

Основні наукові роботи:

1. Динаміка розвитку законодавства про вибори до Верховної Ради України // Наук. вісн. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. – 2010. – № 26. – С. 79–83.

2. Еволюція законодавства про вибори Президента України // Сучасна українська політика. – К. : Центр соціальних комунікацій, 2011. – Вип. 25. – С. 166–174.

3. Порівняльний аналіз законодавчої бази електоральної участі України та Федеративної Республіки Німеччина // Політичний менеджмент. – 2012. – № 4–5 (55–56). – С. 227–237.

4. Вдосконалення законодавства про вибори до Верховної Ради України в контексті виборчих законів 1993 та 2011 рр. //

Студентський юридичний журнал. Редакція журналу «Право України». – 2013. – № 1. – С. 31–38.

5. Аналіз федерального законодавства про вибори німецького Бундестагу (1990–2010) // Наук. вісн. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. – 2012. – № 20. – С. 112–117.

6. Ідеологічна сегментація українського електорату на виборах Верховної Ради України впродовж електоральних циклів періоду незалежності // Studia Politologica Ucraino-Polona. – Zhytomierz ; Kijv ; Kraków, 2013. – № 3. – С. 274–279.

7. Участь громадян України у роботі виборчих комісій // Освіта регіону. Політологія. Психологія. Комунікації. – 2013. – № 3. – С. 60–65.

